

Adres Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag

Postadres Postbus 20305
2500 EH Den Haag

Telefoon 088 6998878

Behandeld door Roderik Kouwenhoven
Telefoon 06 12818124
E-mail r.kouwenhoven@regioburgemeesters.nl

• De minister van Veiligheid en Justitie
De heer mr. G.A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Onderwerp Informatiedeling/privacy

Datum 16 januari 2017

Ons kenmerk

Bijlage(n) Hoofdpunten inventarisatie per regio
Rapport 'De wereld op zijn kop'

Pagina 1/4

> Geachte minister,

- Tijdens het LOVP van 1 februari 2016 hebben we gesproken over het versterken van de gemeentelijke informatiepositie op het gebied van integrale veiligheid. We hebben verschillende afspraken gemaakt, waaronder de afspraak dat in iedere regio onder regie van de regioburgemeesters een inventarisatie zou worden gedaan naar de behoefte aan politie-informatie vanuit het gezag.

Resultaten inventarisatie

De resultaten van de inventarisatie per regio zijn in de bijlage opgenomen. Kijkend naar de opbrengsten vanuit de regio's, kunnen we de onderstaande conclusies trekken.

Algemene tevredenheid over verstrekkingen en proces

Er heerst over het algemeen tevredenheid bij de burgemeesters over de huidige wijze van informatieverstrekkingen vanuit de politie. De tevredenheid wordt mede ingegeven door het feit, dat er in diverse eenheden in gezamenlijkheid (politie en burgemeesters) is nagedacht dan wel wordt nagedacht over een verbetering van verstrekkingen van informatie door de politie aan het gezag. De burgemeesters zijn tevreden over het feit dat dit in gezamenlijkheid gebeurt.

De specifieke informatieproducten, die per eenheid zijn afgesproken om aan de burgemeester te verstrekken, verschillen. Enkele voorbeelden van informatieproducten, die momenteel worden verstrekt en verstrekt moeten blijven worden, zijn:

- maandelijks verstrekken van politiecijfers middels het VNG-INP model om een totaaloverzicht te geven van de criminaliteit in een gemeente;
- gebiedsscan om te weten welke problematiek er in een bepaald gebied speelt; een veiligheidsbeeld van een bepaald gebied;
- monitoren van bepaalde type criminaliteit of fenomenen met daarin soms een combinatie van politiecijfers en politiegegevens;
- bestuurlijke rapportages (in het kader van art. 16 WPG);
- wekelijkse incidentrapportages op lokaal niveau op basis van politiegegevens;
- dagelijkse levering van politiegegevens t.b.v. gemeentelijke of gezamenlijke informatiesystemen t.b.v. de gemeentelijke of gezamenlijke veiligheidsinformatiesystemen, zoals het veiligheidsinformatiesysteem in Midden-Nederland of de intelligence-systemen die in ontwikkeling zijn in de Brabantse steden.

- Behoeftte aan lokaal maatwerk

Uit de inventarisatie komt naar voren dat de burgemeesters het van wezenlijk belang vinden dat de individuele informatiebehoefte van de burgemeester vanuit zijn gezagsrol centraal staat. De informatiebehoefte verschilt per context (type gemeente, type problematiek op een bepaald moment, type persoon) en om die reden is lokaal maatwerk gewenst. Het uitgangspunt moet zijn dat de burgemeester alle informatie krijgt, die hij/zij nodig heeft vanuit de gezagsrol. Er is geen behoefte aan landelijke uniformeringen.

Het punt van de dagrapportages speelt in enkele eenheden. De behoefte daaromtrent verschilt per eenheid en ook binnen eenheden zijn daar verschillen. De behoefte van de burgemeester in deze maakt onderdeel uit van het gesprek op lokaal niveau tussen burgemeester en politiefchef. De oproep van de burgemeesters is om dat gesprek vooral op het lokale niveau te houden, met inachtneming van de wettelijke mogelijkheden. Er zijn burgemeesters, die graag de dagrapportages willen behouden vanwege de 'contextinformatie'; wanneer in gesprek met de politie kan worden gekomen tot maatwerkoplossingen is dat voor de burgemeesters acceptabel.

Burgemeesters vinden het belangrijk, dat zij door de politie tijdig worden geïnformeerd aangaande relevante incidenten/voorvallen die zich in de eigen gemeente voordoen. Met name de informatievoorziening vanuit de landelijke eenheid is een aandachtspunt. Momenteel worden burgemeesters soms verrast door een inzet in de eigen gemeente die het nieuws haalt, zonder dat de burgemeester daarvan op de hoogte was.

Behoeftte vanuit integrale aanpak en regierol voor de gemeente

Naast de informatie waar de burgemeester behoefte aan heeft vanuit de gezagsrol, is er behoefte aan informatie (rapportages / analyses / cijfers / gegevens / persoonsgegevens) die de gemeente nodig heeft ter ondersteuning van het lokaal veiligheidsbeleid, de persoonsgerichte aanpakken en de regierol die daarbij voor de gemeente is weggelegd.

Burgemeesters en/of lokaal bestuur hebben steeds verdergaande taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van veiligheid, zorg- en hulpverlening. De gemeente werkt bij de lokale aanpak van maatschappelijke problemen (denk aan persoonsgerichte aanpakken rondom verwarde personen, aanpak radicalisering of de aanpak van ondermijning) vrijwel altijd samen met partijen uit verschillende domeinen, zoals het sociaal domein, de justitieketen en de zorgketen. Daarvoor is het nodig dat informatie (persoonsgegevens) tussen partijen kan worden gedeeld. Nu lopen de gemeenten te vaak aan tegen onduidelijkheden over wat wel en niet mag met als gevolg dat bepaalde informatie onvoldoende goed wordt gedeeld. Bij de gemeenten en haar partners is er veel onduidelijkheid over de juridische mogelijkheden tot uitwisseling van de benodigde gegevens voor een effectieve aanpak in samenwerkingsverbanden. Het gaat dan ook om het verstrekken van politiegegevens aan derden (bijv. woningbouwcoöperaties) en (interne) doorverstrekking aan andere ambtenaren.

De burgemeesters vragen de minister met klem om de juridische onduidelijkheden en knelpunten op te lossen, onder andere door het opnemen van een wettelijke grondslag voor het domeinoverstijgend delen van informatie (persoonsgegevens). Verschillende burgemeesters vragen in deze context de minister om haast te maken met de invoering van de kaderwet gegevensuitwisseling samenwerkingsverbanden.

Rapport 'De wereld op zijn kop'

Bijgaand bieden wij u ook het rapport 'De wereld op zijn kop' aan. In dit rapport, dat is uitgevoerd in opdracht van Bureau Regioburgemeesters, wordt geconstateerd dat gemeenten een steeds grotere rol in de aanpak van onveiligheid hebben, waarbij een integrale aanpak met verschillende partijen noodzakelijk is. Gemeenten hebben daarbij de regierol, die nooit wettelijk is verankerd. Een punt van zorg is de onduidelijkheid over wat wel en niet mag bij het delen van informatie tussen betrokken partijen.

- In de praktijk vervullen de gemeentelijke regisseurs een spilfunctie in de integrale aanpak van veiligheidsproblemen, waarbij ze zich verantwoordelijk voelen voor een zorgvuldige gegevensverwerking en uitwisseling. De verwachtingsdruk over het zorgvuldig omgaan met gegevensverwerking op de gemeentelijke regisseur is hoog, zowel de druk van de gemeente als van autoriteit persoonsgegevens, media en burgers. Dat leidt ertoe dat in de praktijk een neiging ontstaat om minder informatie met elkaar te delen. Veel lokale professionals kunnen namelijk niet uit de voeten met de tegenstrijdigheid en onduidelijkheid in de huidige privacywetgeving. Zo is er bijvoorbeeld de nodige onduidelijkheid over gegevensverwerking bij preventie en vroegsignalering. Gemeenten zien zich geconfronteerd met een fragmentatie aan bepalingen over gegevensverwerking in tal van materiewetten (sectorale wetgeving). Ook de Autoriteit Persoonsgegevens noemt de situatie complex, onder andere vanwege het ontbreken van een wettelijke grondslag voor zowel integrale samenwerking als voor de gemeentelijke regie. Wanneer gemeentelijke regisseurs zich vervolgens tot privacy-juristen wenden, ervaren zij regelmatig een verschil van inzicht over de interpretatie wat wel en niet mag.

De onderzoekers adviseren om zo snel mogelijk de complexe en tegenstrijdige situatie op te lossen. Dit kan door het bewerkstelligen van een wettelijke doelbinding en het realiseren van een wettelijke grondslag voor integrale samenwerking onder bestuurlijke regie. Dat moet ook gelden voor de fases van vroegsignalering, beeldvorming en preventie. Daarnaast bevelen de onderzoekers aan om orde op zaken te stellen in de materiewetten. Dat wil zeggen sectorale wetgeving die zich richt op de regulering van privacy en informatie-uitwisseling binnen een bepaald domein. De onderzoekers roepen op om het wetgevende traject vooral samen met de praktijk verder invulling te geven.

Signalen vanuit de praktijk

Tenslotte constateren we in een gezamenlijk traject met enkele grotere gemeenten en de VNG dezelfde problematiek, zoals uit de inventarisatie en het rapport 'De wereld op zijn kop' naar voren komt.

Concluderend

Uit de inventarisatie naar de behoefte van het gezag aan politie-informatie blijkt dat de burgemeesters over het algemeen tevreden zijn over de huidige informatieverstrekkingen en het proces om gezamenlijk te werken aan verbeteringen daarvan. Lokaal maatwerk moet daarbij het uitgangspunt zijn en blijven.

Op basis van de inventarisatie bij het gezag, het rapport 'De wereld op zijn kop' en de signalen vanuit de praktijk komen we tot de volgende knelpunten bij de integrale aanpak van diverse maatschappelijke opgaven vanuit de regierol van de gemeente:

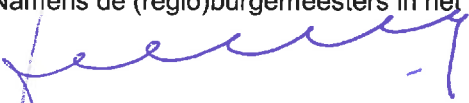
- ontbreken van een wettelijke grondslag voor integrale samenwerking onder bestuurlijke regie (regierol gemeenten);
- ontbreken van een wettelijke grondslag voor het domeinoverstijgend delen van informatie;
- ontbreken van een wettelijke basis voor het uitwisselen van informatie in de fase van vroegsignalering, beeldvorming en preventie.

Wij maken ons zorgen over de ontwikkelingen ten aanzien van de kaderwet gegevensuitwisseling samenwerkingsverbanden, aangezien we signalen krijgen dat deze wet onvoldoende oplossing gaat bieden voor de genoemde knelpunten. Wij zijn van mening dat er voortgang moet worden gemaakt met het zorgen voor een goede wettelijke basis voor de geconstateerde knelpunten; dit door het spoedig realiseren van de Kaderwet en/of

Onderwerp Informatiedeling/privacy
Datum 16 januari 2017
Blad 4/4

- aanpassingen van sectorale wetgeving en/of nieuwe benodigde wetgeving. Graag bespreken wij dit tijdens het LOVP van 6 februari 2017 met u.

Namens de (regio)burgemeesters in het LOVP

Mr. A.B.L. de Jonge